

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ
ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р

м. Київ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2026

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професорка.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професорка;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцентка;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професорка;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2026. – 337 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) висвітлено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: хімічну й біологічну безпеку, якість повітря, води та харчових продуктів, вплив шуму, мікропластику, пестицидів і воєнних чинників на здоров'я населення. Основний акцент зосереджено на міждисциплінарному підході до оцінки ризиків, профілактики захворювань, розвитку кадрового потенціалу, гармонізації національних практик із європейськими стратегіями та післявоєнного відновлення України.

УДК _613+574]:061.3

Електронна версія збірника містить додаткові публікації, що з технічних причин не увійшли до друкованого примірника.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове.

© НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця

оксидативний стрес та активувати сигнальні шляхи NF-κB та MAPK, що супроводжується підвищенням продукції прозапальних цитокінів.

Отже, імуносупресивна дія $\text{TiO}_2\&\text{S}$ та імуностимулювальний ефект $\text{TiO}_2\&\text{Ag}$ можуть бути зумовлені різною здатністю цих наноматеріалів ініціювати оксидативний стрес і активувати запальні сигнальні каскади, що підтверджує провідну роль структури та поверхні наночастинок у формуванні їх імунотоксичних властивостей.

Висновки. Функціональна активність мононуклеарних клітин периферичної крові *in vitro* достовірно пригнічується ($p < 0,01$) за продукцією цитокінів (IL-1 β , IL-6, TNF- α , IL-4) під впливом наночастинок TiO_2 (0,16 % S) і TiO_2 (0,83 % S), а під впливом наночастинок TiO_2 (2 % Ag) і TiO_2 (4 % Ag) стимулюється ($p < 0,01$). Нано- TiO_2 (0,04 % S) не викликав достовірних змін продукції IL-1 β , IL-6 та IL-4, крім зменшення продукції TNF- α . Нано- TiO_2 (1 % Ag) суттєво не змінював продукцію IL-1 β , IL-6, IL-4 і TNF- α . Результати цих досліджень будуть враховані при науковому обґрунтуванні і впровадженні комплексу оздоровчих заходів.

СУЧАСНИЙ СТАН ЛАБОРАТОРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ У СФЕРІ ТОКСИКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ НАЛЕЖНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ПРАКТИКИ (GLP)

Якубівська А.А.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Актуальність. Оцінка токсичності хімічних речовин, лікарських засобів та інших потенційно небезпечних сполук потребує отримання достовірних і відтворених результатів доклінічних досліджень. Одним із ключових інструментів забезпечення якості таких досліджень є система належної лабораторної практики (Good Laboratory Practice, GLP), яка встановлює вимоги до організації, проведення, документування та архівування досліджень безпечності речовин.

Впровадження принципів GLP є важливим елементом інтеграції України до міжнародного наукового та регуляторного простору, оскільки результати досліджень, виконаних відповідно до цих принципів, визнаються на міжнародному рівні. Водночас сучасний стан лабораторної інфраструктури України у сфері токсикологічних досліджень потребує комплексної оцінки з позицій відповідності міжнародним вимогам.

Матеріали та методи. У дослідженні застосовано методи системного та статистичного аналізу, а також порівняльного аналізу нормативно-правових документів. Джерелом статистичних даних слугував реєстр акредитованих органів з оцінки відповідності Національного агентства з акредитації України. Проаналізовано структуру випробувальних лабораторій, акредитованих за стандартом ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019, а також медичних лабораторій, акредитованих за стандартом ДСТУ EN ISO 15189:2015. Проведено оцінку поширеності токсикологічних досліджень у структурі акредитованих лабораторій.

Результати досліджень. За даними реєстру акредитованих органів з оцінки відповідності Національного агентства з акредитації України станом на березень 2026 року в Україні налічується 1461 випробувальна лабораторія, з яких 752 акредитовані на відповідність вимогам стандарту ISO/IEC 17025. Серед акредитованих лабораторій токсикологічні випробування виконують 67 установ, що становить 8,9% від їх загальної кількості.

Аналіз медичних лабораторій показав, що із 102 лабораторій, акредитованих за стандартом ДСТУ EN ISO 15189:2015, тільки 94 мають чинні атестати про акредитацію. Серед них лише 5 лабораторій проводять хіміко-токсикологічні дослідження, що становить 5,3% від кількості акредитованих медичних лабораторій.

Порівняння отриманих результатів свідчить про обмежене поширення токсикологічних досліджень як у сегменті випробувальних, так і медичних лабораторій. Водночас акредитація за стандартами ISO/IEC 17025 та ISO 15189 підтверджує технічну компетентність лабораторій, але не є повним еквівалентом

відповідності принципам GLP. Основними бар'єрами впровадження GLP залишаються фрагментарність нормативно-правової бази, обмежена матеріально-технічна база лабораторій та дефіцит фахівців із практичним досвідом роботи за вимогами GLP.

Висновки. Сучасний стан лабораторної інфраструктури України характеризується поступовим впровадженням систем управління якістю, однак кількість лабораторій, що здійснюють токсикологічні дослідження, залишається відносно невеликою. Частка лабораторій, що виконують токсикологічні дослідження серед акредитованих випробувальних лабораторій, становить 8,9%, а серед медичних лабораторій – 5,3%.

Акредитація за стандартами ISO забезпечує технічну компетентність лабораторій, однак не гарантує повної відповідності принципам GLP. Подальший розвиток системи GLP в Україні потребує удосконалення нормативно-правового регулювання, розвитку матеріально-технічної бази лабораторій та підготовки фахівців у сфері доклінічних токсикологічних досліджень.

ГІГІЄНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНІВ СПОЖИВАННЯ ОСНОВНИХ ГРУП ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ

Ямка Я.М., Козак Л.П.

ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького»

Актуальність. Раціональне харчування сприяє збереженню здоров'я, забезпечує оптимальне функціонування адаптаційних резервів молодого організму, є однією з найважливіших компонент формування здоров'я та профілактики неінфекційних захворювань. Метою нашого дослідження було провести гігієнічну оцінку вживаних продуктів харчування студентами-медиками та порівняти із величинами, рекомендованими Постановою Кабінету Міністрів України №780 від 11.10.2016 р. «Про затвердження наборів продуктів